

LBBRIS

We know
books

EDUCAȚIE FINANCIARĂ

pentru

adolescenți

**CUM SĂ ECONOMISEȘTI, SĂ INVESTEȘTI
ȘI SĂ-ȚI ÎNMULȚEȘTI BANII**

MICHELLE HUNG, CFA
ILUSTRAȚII DE DREW BARDANA

TRADUCERE DIN LIMBA ENGLEZĂ DE LUANA CRĂCIUN

Cum să folosești această carte 8

CAPITOLUL 1
Cum să câștigi bani
11

CAPITOLUL 2
Cum să economisești
27

CAPITOLUL 3
Investiții - noțiuni de bază
47

CAPITOLUL 4
Investiții cu risc scăzut
69

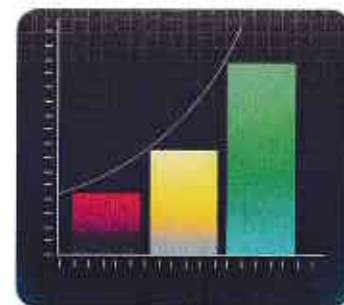
CAPITOLUL 5
Investiții cu risc ridicat
89

CAPITOLUL 7
Investește în viitorul tău
133

CAPITOLUL 6
Diversifică-ți investițiile
117

Dicționar 157
Resurse 161
Index 163

LBRIS

We know books

CUM SĂ FOLOSEȘTI ACEASTĂ CARTE

Ce-ar fi dacă ți-aș spune că mulți milionari din America sunt (și pun pariu că nici măcar nu ți-ar trece prin minte acest lucru)... PROFESORI?

Chiar așa! Gândește-te câți profesori ai întâlnit și vei mai întâlni în timpul vieții tale. Sunt mari șanse ca unii dintre ei să fie milionari. Milionari nu sunt doar directorii executivi ai unor companii de miliarde de dolari sau antreprenorii care au dezvoltat o aplicație și au vândut-o pe o sumă astronomică unui gigant tech.

Această carte, însă, nu este despre cum să devii milionar. Este un ghid despre bani și **investiții**, care te va ajuta să începi să-ți construiești propria avere. Ți va arăta cum să iei decizii financiare excelente, care îți pot oferi un avantaj în viață.

Un avantaj timpuriu este unul dintre cele mai mari atuuri pe care le poți avea față de orice adult – inclusiv față de directorii executivi. Cum așa, te întrebi?

Dă-mi voie să ți-o prezint pe Susie. Când avea treisprezece ani, Susie a început să primească săptămânal o alocație de 10 dolari. Și-a luat joburi cu jumătate de normă și, în cele din urmă, a urmat facultatea. Până să înceapă studiile, Susie s-a descurcat foarte bine să economisească. Odată ajunsă la facultate, a obținut primul ei card de **credit**. Despre ce sunt cardurile de credit vom vorbi mai târziu. Din acel moment, Susie a luat decizii financiare proaste, care au făcut-o să acumuleze un munte de **datorii** până la absolvire.

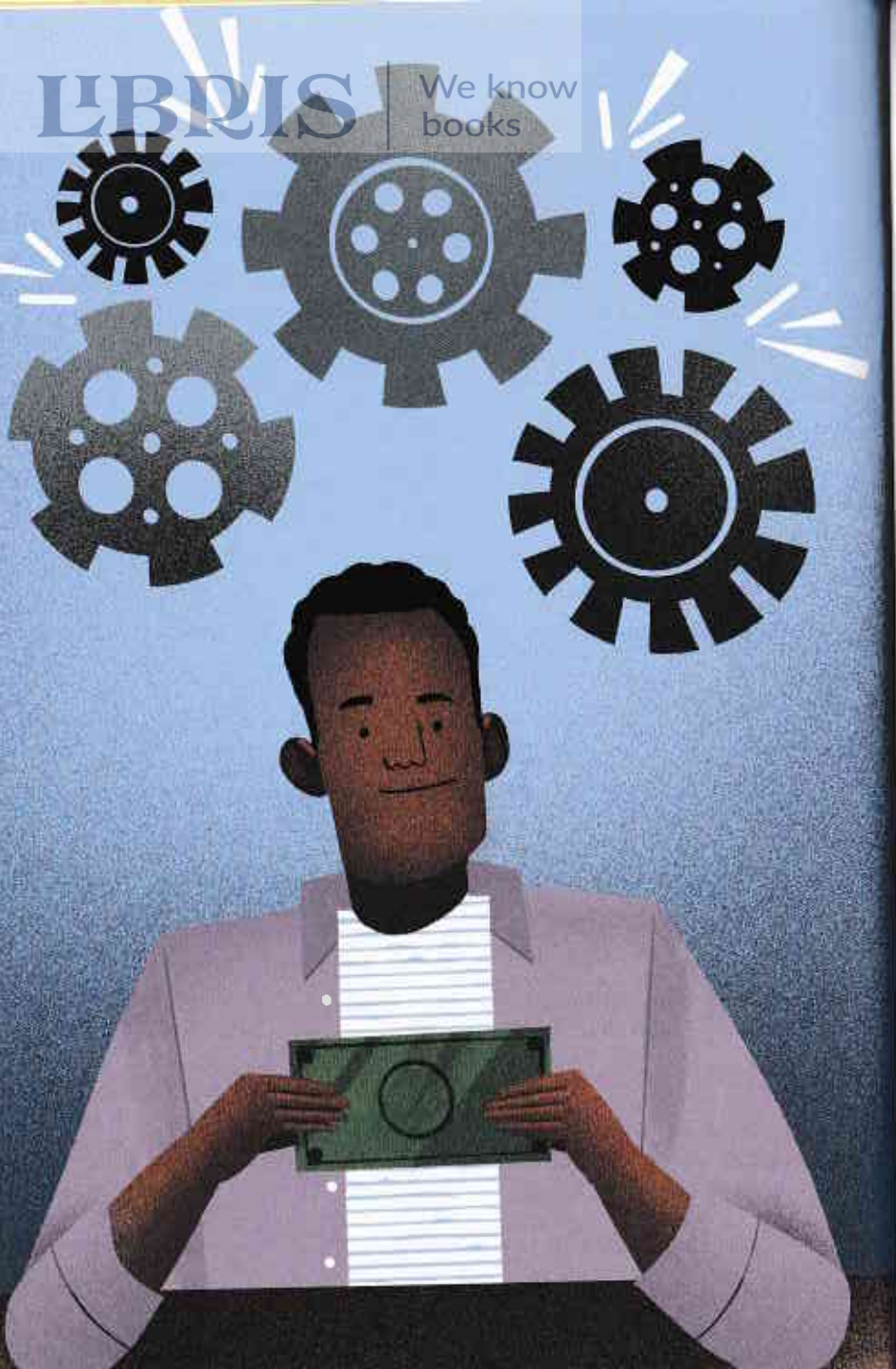
Această persoană am fost eu. Eu eram Susie Cheltuitoarea. Am cumpărat o mulțime de lucruri pe care nu mi le permiteam doar pentru că am crezut că așa face un adult. La vremea aceea, credeam că a fi adult înseamnă să poți face ce vrei – inclusiv să cumperi ce vrei! Această atitudine m-a băgat în datorii. În cele din urmă, am reușit să le achit, să fac economii și să-mi înmulțesc banii investindu-i la **bursă**. Până la treizeci de ani, îmi construisem un portofoliu de investiții de peste 120 000 de dolari.

Apoi, viața m-a „lovit” cu mai multe situații dificile. O relație care dura de doisprezece ani s-a încheiat, mi-am pierdut jobul cu normă întreagă pe care îl aveam de șapte ani, iar câinele meu a murit – toate cam în același timp. Însă de data asta am reușit să mă descurc un pic mai bine în aceste împrejurări, pentru că nu a trebuit să-mi mai fac griji pentru bani.

Datorită lecțiilor dure de la douăzeci de ani, evenimentelor dificile apărute în viața mea la treizeci de ani, precum și educației și experienței mele profesionale în domeniul financiar, acum ajut mii de oameni din America de Nord să scape de datorii, să economisească bani și să își sporească averea prin investiții.

În paginile următoare, îți voi arăta modalități de a câștiga bani și de a-i economisi. De asemenea, îți voi arăta ce să faci cu banii economisiți, astfel încât să poți începe să îți sporești averea (și să nu sfârșești ca Susie Cheltuitoarea). Deși parcursul tău financiar va fi unic și personal, această carte este structurată într-un mod ușor de urmărit. Există, de asemenea, o mulțime de exerciții ghidate pas cu pas pe care le poți face singur sau cu ajutorul părinților tăi.

Investiții fericite!

CAPITOLUL I

Cum să câștigi bani

Înainte de a începe să investești, vei avea nevoie de bani! Dar hai să vedem mai întâi ce sunt banii, de unde provin, de ce îi avem și cum sunt creați astăzi.

Te-ai întrebat vreodată cum au ajuns niște bucăți mici de hârtie și discuri de metal să devină lucrurile pe care oamenii le folosesc pentru a cumpăra *orice*? Și cum s-a ajuns ca mulți dintre noi, din toate colțurile lumii, să cădem de acord că acestea ar trebui să fie principalele mijloace de plată acceptate în schimbul bunurilor și al serviciilor? Ei bine, în acest capitol vom parcurge o scurtă istorie a banilor și vom afla ce sunt aceștia, cum au evoluat de-a lungul timpului, dar și cum să-ți câștigi propriii bani – fie angajându-te, fie deschizându-ți propria afacere.

O scurtă istorie a banilor

Înainte de apariția banilor de hârtie sau a **monedei** (primele monede reglementate au fost folosite în jurul anului 600 î.Hr.), oamenii făceau pur și simplu schimb de produse și servicii. Daniella se pricepea să facă cizme. Patrick era un pescar priceput. Dacă Patrick

avea nevoie de cizme, dădea pește prins de el în schimbul cizmelor făcute de Daniella. Această metodă se numea troc.

Însă, pe măsură ce populația a crescut și oameni din țări diferite au vrut să facă schimburi, trocul a devenit tot mai dificil. Soluția a fost să se standardizeze un obiect care să fie folosit liber în schimbul bunurilor. Așa s-a născut moneda. De-a lungul timpului, ca monedă s-au folosit cochilii de scoici, boabe de porumb și chiar dinți de balenă.

În cele din urmă, aurul a devenit moneda standard, care s-a răspândit în întreaga lume. Regii și conducătorii au pus să fie extrase aur și argint, le transformau în monede marcate cu diferite însemne pentru a le dovedi autenticitatea și le declarau monedă oficială. Odată ce un conducător stabilea moneda, toată lumea se conforma. Așa se creează valoarea. Atunci când un grup consideră că ceva are valoare, acel lucru devine valoros.

Cu timpul, banii de hârtie au înlocuit monedele de aur – și așa s-a ajuns la „etalonul de aur”. În loc să circule monede de aur pe care oamenii să le folosească, s-au emis bani de hârtie sub forma unui „bilet la ordin”. Acesta prevedea că putea fi schimbat oricând, de către oricine, contra lingouri de aur (aur pur 99%), la un preț fix. Bineînțeles, cel care stabilea prețurile era guvernul!

Astăzi, nicio țară nu mai folosește etalonul de aur. În schimb, **moneda fiat** sau fiduciară a devenit principala monedă. Este vorba de banii emiși de guvern, care nu sunt susținuți de o marfă sau un bun fizic. Întrucât moneda fiat nu este susținută de nimic, cum ar fi aurul, aceasta poate circula într-o cantitate nelimitată într-o economie.

Baterea monedelor

Mai ții minte că am spus că regii și conducătorii băteau monede de aur, le marcau pentru a le conferi autenticitate și apoi le declarau monedă oficială? Lucrurile nu s-au schimbat prea mult de-a lungul mileniilor. Monetăria Statelor Unite, care are peste 200 de ani, produce monede precum *pennies* (1 cent), *nickels* (5 cenți), *dimes* (10 cenți) și *quarters* (25 cenți). Rolul Monetăriei Statelor Unite este să se asigure că există monede disponibile pentru ca oamenii să le cheltuiască, să le colecționeze și să le economisească. În fiecare an, Monetăria SUA produce zece miliarde de monede care sunt puse în circulație! Monetăria nu tipărește însă bani de hârtie. Aceasta este treaba Biroului de Gravură și Tipar (Bureau of Engraving and Printing).

Monetăria SUA mai are un rol: să depoziteze și să protejeze rezervele de aur ale țării. Chiar dacă etalonul de aur nu mai este folosit, guvernul încă păstrează rezerve de aur. Aproximativ jumătate din aurul țării este depozitat în Fort Knox, Kentucky, la Depozitul de Lingouri al Statelor Unite (United States Bullion Depository).

Monetăria mai produce și monede comemorative de colecție, monede în scop de investiție (acestea sunt de obicei din aur sau argint pur) și medalii onorifice, care premiază persoanele și instituțiile care s-au remarcat prin contribuții deosebite la binele țării sau al lumii. Este vorba de Medaliiile de aur ale Congresului (*Congressional Gold Medals*) și reprezintă cea mai înaltă formă de recunoștință acordată de Congres. Poate că într-o zi vei primi și tu o astfel de distincție!